

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

## Žganjpitje na Kranjskem.

I.

Včeraj je zborovalo v Ljubljani društvo za omejitev žganjpitja. Posvetovanje je v obče zadevalo vse slovenske dežele; ukrepalo se je marsikaj koristnega a specijalno o Kranjski, ki zavzema prvo mesto mej deželami, ki so okužene s to boleznijo, se ni razgovarjalo s tisto resnobo in natančnostjo, katero zasluži ta predmet.

Meneč, da naj bi bila ta zadeva izven vseh političnih bojov, naj spopolnimo, kar se je na shodu razpravljalo. Kdor je za napredek naših rojakov vnet, kdor je dobre volje, ta bo po geslu našega presvetlega vladarja »viribus unitis« po svoji moči pripomogel, da se ta kuga kolikor mogoče omeji in zatire.

Deželo Kranjsko je razdeliti glede žganjpitja na tri dele; na Gorenjsko z največjim, na Notranjsko s srednjim in na Dolenjsko z najmanjšim konsumom žganja. Povdarjati je pa tu, da potrebuje Gorenjec že radi mrzlega podnebja nekaj več alkoholičnega povžitka ko Notranjec ali Dolenjec ki živita v gorkejših krajih, da imata Dolenjec in Notranjec za utešenje človeškemu telesu potrebnega alkoholičnega povžitka vino, katerega Gorenjec nima, oziroma, katerega Gorenjec ne more z malim denarjem toliko dobiti, kolikor ga potrebuje in ker je vino, katero se po Gorenjskem v gostilnah v obče toči, tako slabo, da se ga marsikdo brani piti in raje poseže po strupenem šnopsu.

Gorenjec je torej nasproti drugim deželanom tako rekoč primoran nekaj več alkohola povžiti.

Statistični izkazi deželnega odbora dokazujejo, da pride na leto na vsako osebo na Kranjskem 3 litre absolutnega alkohola, to je 100% špirta ali 9 litrov navadnega žganja. Ako odštejemo ženski spol, ki na Kranjskem presega število moškega spola in otroke in če štejemo mej žganjpitjeve jedno tretjino vsega prebivalstva, pride na osebo na leto 27 litrov žganja. To je gotovo velika pač grozna množina.

Ali s strahom za prihodnost mora vsak rodoljub ogledovati številke, zadevajoče Gorenjsko.

Med Gorenjci zavzema prvo mesto v žganjpitju rado v ljiški politični okraj s 7 litri, ljubljanska okolica s 56 litri, kranjski okraj s 55 litri, kamniški okraj s 33 litri povžitega čistega alkohola. Povprečno pride torej na Gorenjskem po 5 litrov absolutnega alkohola ali 15 litrov žganja na osebo.

Ako torej računamo na osebo 15 litrov žganja in ako štejemo na žganjpitjeve jedno tretjino prebivalstva tedaj mora vsak žganjpitjevec Gorenjec na leto 45 litrov žganja povžiti.

Ali, na kratko rečeno: Gorenjska s komaj jedno tretjino vsega Kranjskega prebivalstva povžije skoraj dvojno množino vsega na Kranjskem povžitega žganja. Te številke kriče po pomoči in hitri pomoči.

Zdravniki trde, da človeško telo zlasti onega, ki težko dela, potrebuje nekaj alkohola. Oglejmo si torej, kaj je škodljivo in kaj ne v raznih pijačah, ki se navadno na Kranjskem konsumirajo.

Konsumira se na Kranjskem največ vina, potem piva in v zadnji vrsti žganja. Dočim imata vino in pivo liter k večjemu do 6% alkoholovine, ima na Kranjskem povžito žganje liter od 33 do 40% alkohola v sebi. Pivec sme torej 6 do 7 krat toliko vina spiti ko žganja. Iz tega je razvidno, da nezmerno vinopitje še vedno toliko ne škoduje, kakor zmerno žganjpitje.

Pomoči je torej v prvi vrsti iskati proti žganjpitju.

Tu treba povdariti, kaj je mogoče v tem oziru doseči, kaj ne, kaj se da takoj ali vsaj kmalo doseči, kaj šele, če se mnogo let, odnosno, da se bodočemu rodu ostudi alkoholizem.

Stara navada je železna srajca, pravi pregovor.

Odvaditi sedaj živeče žganjpitjeve alkohola, je izključeno, ta misel je abotna. Mogoča je tu le omejitev, mogoče je sedaj le razširjenje zabraniti.

Za omejitev žganjpitja je pa

sedaj ravno čas ugoden. Naši vinogradi dajejo čimdalje več vina, boljšega in cenejega. Istra in Štajerska tudi. Treba torej s primernimi sredstvi nagon do alkohola prenesti od žganja na vino, od dveh zlov izbrati manjše. To je doseči, ako se dela na to, da žganje ne bode dosti ceneje od vina. In tu so naše občine, katere mnogo, rekel bi, vse premorejo, to moč dajeta občinam § 78. in 82. občinskega reda.

In s tem pridemo nekoliko tudi na narodno gospodarsko stran tega vprašanja.

Na Kranjskem se na leto povprečno povžije do 15000 hektolitrov čistega alkohola, ki se zgolj iz drugih kronovin uvažuje. Ker je cena špirtu v tovarni povprečna 50 K — od hektolitra, gre leto za letom iz dežele 750.000 K, od katerih nima ni jeden stan, ne trgovec, ne obrtnik, ne kmetovalec kaj. Od tega zneska ne ostane prav nič v deželi.

Od žganjpitja imajo torej kmetovalci največ škode na zdravju in premoženju.

Kmetovalec dobi denar, katerega potrebuje za živež in druge življenske potrebe, za davke in davščine zgolj iz svojega posestva. On je odvisen od vremena. Toča, slana ali druge vremenske nezgode vzamejo mu plačilo vsega narpnega dela, uničijo vse njegove račune.

In ravno zemljišča so na Kranjskem preobložena z davki. Plačevanje državnega davka bi kmetovalca ne obremenilo preveč. A pri nas so upeljane občinske, cestne in zdravstvene doklade za zidanje cerkva in šol. Vse te doklade se pobirajo od zemljiškega, hišnorazrednega in hišnonajemninskega davka. Pridobninskih in davkov na plačarino je na deželi razumest in trgov zelo malo in ti torej razmeroma tako niso prizadeti po občinskih dokladah, kakor ravno zemljiški in hišnorazredni davki.

Občine na Kranjskem ne pobirajo doklad na indirektno davke, to je na žganje, pivo in na užitnino v toliki meri, kolikor bi lahko. Na užitnino pobira doklade 50, na pivo pa 4 od 346 na Kranjskem se nahajajočih občin.

Doklade na direktne davke pa pobira 280 občin in sicer več ko 20%, da, celo do 93%. Povprečno se sme računati, da  $\frac{1}{2}$  vseh občin pobira več ko 50%, občinske doklade na direktnih davkih.

K temu pridejo še cestne doklade, ki se v 29 davčnih okrajih pobirajo z višjo ko 10% doklado in zdravstvene doklade od 2%, do 7%, ne včevši prispevkov za zidanje cerkva in šol in prostovoljne darove.

Dežela pobira 40% doklado za deželne namene.

Zemljiški in hišni davki sta torej v več ko polovici vseh občin obremenjena z najmanj 50% obč. dokladami, v drugi polovici pa gotovo z 20—30%. Indirektni davki pa se skoraj brez občinskih doklad pobirajo. Te razmere gotovo niso pravilne in zdrave. Dasi je dober davek na papirju ne da izmisliti, se vendar pobiranje davkov da tako urediti, da kolikor mogoče malo teži plačevalca.

Direktni davek je najtežje plačevati, ker se pobira od kapitala, ker se mora za davek namenjeni znesek gotov dan pripravljenega imeti in ker je izpostavljen nevarnosti eksekucije, kar je najnevarnejše, ker se z eksekucijo ne zadene prihodek dotičnika, marveč njegov kapital.

Indirektni davki imajo prednost, da se v obče prostovoljno plačujejo, ker je vsak v položaju ne zavžiti marsikatero davku podvrženo stvar, ker se pobirajo v razmeroma nizkih svotah, katere posamezna družina skoraj ne čuti, ker se pobirajo ob času, ko se zadevno stvar kupi, torej ne gotov dan in ker niso eksekuciji podvrženi.

Direktni in indirektni davki naj se jeden drugega spopolnujejo. Direktni davek zadene onega, ki kaj poseduje, indirektni davek onega, ki kaj povžije. Potemtakem nosijo bremena javnega gospodarstva vsi sloji v kolikor mogoče enakem razmerju.

Kakor že povedano, pobirajo se za bremena avtonomne uprave na Kranjskem doklade večinoma od direktnih davkov, dasi je občinam po § 78. in 81. občinskega reda dovoljeno pobirati tudi doklade na

## LISTEK.

### Ženska sreča.

Spisal Anton Čehov.

Generalnega poročnika Zapapirina so pokopavali. Od vseh strani se je tlačila množica k pokojnikovi hiši, kjer se je oglasila mrtvaška godba ter so odmevala povelja. Vse je hotelo gledati obrede.

V eni k pogrebu briteh grušč sta bila uradnika Probkin in Svistkov. Oba sta prišla z ženama.

»Ni dovoljeno!« jih je ustavil policijski komisar, ko so prišli do špalirja. Policijski komisar je bil dobrohotnega, simpatičnega obraza. »Ni dovoljeno! Prosim, stopite nazaj! Gospoda moja, to nika- kor ni odvisno od nas! Prosim, nazaj! Sicer, naj bo tudi tako. Dame morejo iti mimo... prosim lepo, mesdames... toda vi, gospodje, pri Bogu!«

Obe gospe sta zardeli vožigled nepričakovani komisarjevi vljudnosti ter sta brzo smuknili skozi vrsto vojakov. Moža pa sta ostala na drugi strani živega zidu ter se bavila z opazovanjem širokih pleč stražnikovih.

»Prišli sta skozi!« vzklikne Probkin ter opazuje škodoželjno, da, sovražno oddaljajoči se dami. »Boga mi, srečo imajo te pure. Moškemu spolu se nikdar ne izkazujejo take privilegije kakor njim. Toda rad bi vedel, kaj imajo posebnega na sebi. Ti dami, reči smem, najnavadnejši na svetu, gospe s predsodki, in vendar so ju spustili skozi. Mene pa in tebe, in če bi bila tudi državna svetnika, ne spustili bi za nobeno ceno.«

»Čudno razsajata, gospoda moja!« zakliče policijski komisar, ožrši se očitajoče na Probkina. »Ako bi se tudi vas spustilo, takoj bi začeli suvati vse narazen ter bi provzročili zmešnjavo. Dama si kaj takega že iz prirojene nežnosti ne dovoli.«

»Počasi!« reče zmedeni Probkin. »V gnječi začnejo ženske prve suvati s komolci. Mož stoji in gleda na eno točko, ženska pa krili z rokami okoli in suva s komolci, da bi ji ne zmečkali obleke. O tem tukaj ni govora. Ženskam se povsod smeje sreča. K vojakom jih ne jemljejo, k plesnim večerom imajo povsod prost vstop, proste so telesne kazni. In za kakšne zasluge? vprašam. Ako spusti gosposkična ruto na tla, jo moramo vzdigniti, ako vstopi, moremo vstati ter ji ponuditi

stol, ko odhaja, jo moramo spremljati... In potem uradi in dostojanstva! Da bi na primer dosegel dostojanstvo državnega svetnika, moral bi jaz ali ti služiti celo življenje, gospica pa se lahko v pol uri omoži z državnim svetnikom ter je potem takoj ugledna osebnost. Da bi postal knez ali grof, bi moral svet podjarmiti, sedlo šipka osvojiti, službovati v ministrstvu, a katerisibodi Varenki ali Katjuški je treba le zasukati pred kakim grofom krilo, zamežikniti z očmi in takoj je velerodna. Ti, na primer, si gubernijalen tajnik. Ta urad si si, lahko rečem, priboril v potu in krvi, ali tvoja soproga Marija Fomišna? Zakaj je gubernialna tajnica? Popova hči, in je postala meni nič, tebi nič uradnica. Lepa uradnica! Daj ji enkrat naše delo, in doživiš kaj!«

»Zato pa prinaša v bolečinah otroke na svet«, pripomni Svistkov.

»Pah, prava reč! Pusti jo le enkrat stati pred višjim, kadar besni ter človeku pridiguje, potem se ji bo takoj zdelo roditi prava igrača. Povsod in v vsakem ima prednosti. Vsaka gosposkična in vsaka gospa iz naših krogov sme celo generalu govoriti stvari, ki si jih ti ne smeš drzniti niti bornemu iztirjalcu povedati. Gotovo...

tvoja Marija Fomišna sme predrzno vzeti; državnega svetnika pod pazduho ter hoditi z njim gorindol. Toda ti, bratec! Le poskusi vzeti državnega svetnika pod pazduho! Le poskusi, prosim! V naši hiši, tik pod nami, stanuje neki profesor s svojo ženo... Generalov čin ima, me razumeš? ter red sv. Ane prvega razreda, in vendar slišimo neprestano, kako ga žena zmerja: teleban, butec, tepec! In pravzaprav je navadna ženska iz meščanstva.«

»No, to je vsaj zakonita soproga«, je nadaljeval. »To se dá še prej potrpeti. Od nedoznanih časov je običajno, da zakonite žene svoje može zmerjajo; toda druga je z nezakonitimi. In kaj si take vse dovoljujejo! Nikdar v življenju ne pozabim dogodka, ki sem ga doživel in ki ti ga hočem povedati:«

»Malo je manjkalo, in bil bi izgubljen, a očitno so me rešile molitve mojih starišev. V pretečenem letu, kakor se spominjaš, me je vzel moj general s seboj na deželo, da mu vodim med počitnicami korespondenco... To ni bil nevšečen posel, jedva urico dela. Ko sem opravil svoj posel, mogel sem se iti v gozd sprehajati ali pa sem poslušal v jedilnici romance. Naš general je neoženjen. Pri njem doma vse



indirektne davke. Dežela že to stori, ker pobira doklade 20 h na žganje in 2 K na pivo ter 40% dež. doklado na užitnino. Ravno tako bi lahko občine uredile pobiranje doklad za občinske potrebščine od indirektnih davkov.

### V Ljubljani, 18. septembra. Češka obstrukcija.

Posl. dr. Stránský je govoril zopet o bodoči taktiki Čehov. Dejal je, da je prišel sedaj za češke poslance odločilni trenotek. Ako pred nagodbo ne dosežejo izpolnitve svojih najnujnejših zahtev, potem je gotovo, da se zanje deset let ne bode nihče brigal. Ako se vlada ne uda, potem bodo Čehi morali obstruirati. Govornik je primerjal neugodnosti češke obstrukcije z nemško ter prerokoval težke posledice, ki bi jih prinesla obstrukcija za Čeha. Za češke poslance je sila težko izpolnjevati dolžnosti resničnega državnika, ki nikdar ne zapusti svojega končnega smotra in ideala, ki pa hkratu tudi ne pozabi na gospodarske interese zastopanega naroda. Sprejela se je resolucija, ki pozivlja poslance, naj se z vso energijo postavijo za narodne zahteve, a naj pri tem postopajo previdno v izbiri svojih sredstev.

### Hrvatske razmere.

V Zagrebu in na Hrvatskem je zopet mir. Razglas vlade, da se pokrije Srbom provzročena škoda v približnem znesku 200.000 K s povišanjem davkov, je kakor leden curek ohladil vse vroče glave. Opozicijski listi protestirajo proti temu, da bi morali Hrvatje povračati Srbom škodo ter se sklicujejo na avtonomijo Zagreba. Ako vlada ne odneha, svetujejo, naj ves obč. svet odstopi. Ali tudi to ne bo pomagalo, kajti davke plačujoči Srbi imajo pravico do javne varnosti in do nedotakljivosti privatne posesti. Kar se jim je torej med izgredu uničilo in odneslo, se jim mora povrniti. Novi davek pa bo moral pobirati obč. zastop, če sedanji ne, pa bodoči. Zaprtili je še 92 oseb radi izgrediv, med njimi 4 ženske, 3 dijaki, 3 žurnalisti, obrtniki, sluga, dninarji, zidarji, delavci in vajenci. Nekaj uradnikov je šlo že v pokoj, nekaj pa jih še pojde. Govori pa se, da pojdejo tudi ban Khuen-Hedervary, sekcijski šef Krajčević in župan Mošinsky. Za priprave izgrediv ni vedel nihče ničesar. Ban je bil v Ostende. To je dokaz, da ban razmer ne pozna in da je v nevednosti zapustil razburjeno deželo. Ban je tudi kriv, da je izšel »Srbobranov« ne-sramni članek. Ako bi ga bil konfisciral, kar tako rad dela pri hrvatskih listih, potem bi izgrediv in pobojev ne bilo. Ban je imel nalogo prinesiti v deželo mir, a sedaj se vidi, da je za to nalogo nespособen. Opira se najprej na Srbe proti Hrvatom, potem na Hrvate proti Srbom, a sovražstvo med slovanskima plemenoma istega jezika in krvi, le različne vere in različne pisave se veča in veča. Gotovo se madjaronstvu v takih razmerah najboljše godi. Hrvatje in Srbi v medsebojnem boju pozabljajo na skupnega sovražnika, ki jih izpodrinja povsod. Ali v Budimpešti so vzlic temu z neznosnimi raz-

plava v preobilici, služabništva kakor psov; ker nima žene, ni nikogar, ki naj bi vladal, vsi služabniki razposajeni in neposlušni, a najhujše počenja med njimi ženska, zapovednica Vera Nikitišna. Ona nataka čaj, odreja o kosilih in kriči nad lakaji. Ženska, rečem ti, brate, grda, hudobna, na pogled podobna živemu satanu. Debela, rdeča, zadirljiva... Ako je začela kričati, treba bi bilo iznesti iz hiše svete podobne. Ne toliko kletve, pač pa je bil njen krič in sikajoči glas neznosen. Ah, ti ljubi Bog, nihče ni imel pred njo miru. Ne le služabnikov se je lotevala, temuč tudi mene...

»No, sem si mislil, le čakaj! Počakal bom ugodnega trenotka ter povem vse generalu. Njega zadržujejo službene zadeve, ne vidi tedaj, kako ga slepari in služabništvo trpinči. Čakaj, odprem mu oči. In odprl sem mu oči, brate, toda tako, da bi se bile skoraj meni samemu za vedno zaprle. In celo sedaj, ako se spomnim na to, obide me groza. Enkrat grem skozi hodnik ter slišim bevskanje. V začetku sem mislil, da ravnokar koljejo svinjo, ko pa sem bližje prisluškoval, sem spoznal, da je glas Vere Nikitišne, ki je nekoga zmerjala: »Ničvredna stvar! Malopridnež! Lump! Hudič!« In tako naprej! Komu to?

merami na Hrvatskem nezadovoljni. Zato sta ban in Krajčević nakrat postala bolelna in miru željna. A tudi župan je nakrat neraben. Izgrediv ni znal udušiti. Občinstvo je razgrajalo, ne da bi ga motil kak redar. Redarjev sploh nikdar ni bilo tam, kjer jih je bilo treba. Mošinsky je torej padel v svoji priljubljenosti in pojde v kratkem.

### Najnovejše politične vesti.

Pogajanja z Ogrsko so se zopet preložila. Obojestranski ministri se zberejo k skupnim konferencam šele prihodnji teden. — Češka obstrukcija je skoraj neizogibna za bodoče državnozbornsko zasedanje. V imenu mladočeškega kluba sta izjavila na ljudskem shodu poslanca Šramek in Špindler, da ne bo klub imel nobenega usmiljenja s sedanjo vlado, temuč bo obstruiral, dokler se Čehom ne izpolnijo pravične zahteve. — Potovanje burskih generalov se ne izvrši po prvotnih načrtih, ker je izjavilo več evropskih vlad, da ne bodo trpele protiangelskih demonstracij. — Francoski mornarski minister Pelletan bo moral zapustiti ministrstvo zaradi netaktnega govora zoper Italijo. Ž njim odide baje tudi vojni minister André. — Odstavljenje kitajskega cesarja Kwangsuja namerava izvršiti veliki tajnik Yung Lu baje z rusko pomočjo, da bi spravil na prestol nekega princa, ki je zaročen z njegovo nečakinjo. — Ogrska državna blagajna je izdala od 1. aprila do 30. junija t. l. 273,340.440 K ter prejela 236,101.878 K. Lansko leto so znašali v isti dobi prejemi 230,460.336 K izdatki pa 268,108.482 kron. — Zopet štrajk maloruskih poljedelcev. Narodni komité ima vse pripravljeno, da se uprizoni v Galiciji pri jesenskih delih na polju zopet splošna stavka. Komité ima tudi zadostnih denarnih sredstev. — Naglasodba v burskih provincijah je odpravljena. — Francoski jezuiti, ki se ne morejo več baviti s poukom v šoli, so sklenili oditi za misijonarje v Madagaskar, Kino in Kanado. — Na dan Kossuthove stoletnice bo v orožju cela budimpeštanska garnizija. — Zaroka nemškega prestolonaslednika? Pariški listi poročajo, da se nemški prestolonaslednik zaroči v kratkem s princesinjo Alice Albani.

## Dopisi.

**Iz Smlednika.** Prevroča kri našemu kaplanu nikakor ne da miru. Ker nima biti na kaj drugega ponosen, je najbrže na svoje ime, katerega vedno in vedno prijavlja v resnicoljubnem »Slovencu«. Že zopet pozivlja dopisnika »Sl. Naroda«, naj mu objavi svoje ime. J g. kaplan, ne bodite tako radovedni, saj morda boste še prekmalu zvedeli ne le dopisnikovo ime, ampak še marsikaj, na kar ste Vi, kakor se mi vidi, že popolno pozabili. Dopisniku pravite, da mu ne boste na njegove satanske laži odgovarjali, a takoj na to ste napisali Vi, deviška nedolžnost, ali za nalašč ali pa

sem se vprašal. Hipoma, dragi brate, se odpro vrata in ven pridrvi general, rdeč v obrazu, s prestrašenimi očmi in s kuštranimi lasmi. In ona upije za njim: »Lump! Hudič!«

»Ah, lažeš!« pripomni Svistov. »Častna beseda, meni je bilo čisto gorko. General je zbežal v svoje sobe, a jaz stojim na hodniku, kakor neumen in ne razumem besede. Preprosta, vsakdanja ženska, kuharica, in se drzne rabiti meni nič tebi nič take besede! Tako postopati! Mislil sem si, gotovo jo je hotel general pognati iz službe, in porabila je priliko, da je spustila vajeti svojemu jeziku, ker ni bilo priči. To me je razburilo. Šel sem v njeno sobo ter ji rekel: »Kako si moreš, ti predrzna stvar, drzniti, napasti s takimi besedami osebo, ki ima tako visoko službo? Misliš pač, da je slaboten starček, in nihče se ne bo vsled tega potegnil zanj?« No, lahko si misliš, da sem jo pri tem parkrat pobožal po debelih licih. Toda, brate, ko se je začela dreti in tuliti, rečem ti, niti kamen bi ne bil dalje vzdržal. Zamašil sem si ušesa ter stekel naravnost v gozd. Črez dve uri priteče k meni sluga, češ, gospod general me kliče, naj pridem najhitreje. Grem. Doma najdem svojega

vsled slabega spomina — ker pozitivno vem, da ste sami čitali vse dopise »Sl. Naroda« o svoji osebi, cel kup laži.

Dopisnik ni prvič nikjer trdil, da kaplan pri veseljah nima sreče, ker preddobro ve, da je bil »Merjašev pod« vselej do cela poln gledalcev, morda še preveč. On je le rekel, da pri dekletih Marijine družbe nimate sreče, kar je najboljši dokaz to, da z imeni s prižnice oznanjate dekleta, katere ste morali izključiti iz družbe in tudi bi Vam — ker menda ste sami uvideli, da Vas ljudje kaj malo poslušajo — ne bilo treba, v cerkvi napravljati desk in nanje javno zapisavati imena članov, da se morejo potem nad »izbrisanimi« zgražati pobožne tercijalke.

O »Čebelici« v resnici ne vem kaj prida, torej, hvala Vam za te podatke. Pravite, da boste, ako Vam Bog da zdravje, ustanovili v Smledniku tudi posojilnico. No, te je kaplan še najbolj potreben, potem mu vsaj ne bode treba po gostilnah »pufova« delat, kakor jih je do sedaj. Zakaj pa ne ustanovite tudi »konzula«? Morda se bojite za svojo vinsko agenturo pri župniku??!

Kar ste pisali o »hujskanju«, je takisto gola laž ali po Vaše, satanska laž. To se Vam je le zdelo v skrivnostno sladki ginjenosti dne 15. avgusta na Veliki Šmaran, ko sta ob 11. uri po noči v Vaši navzočnosti — če ste jima celo Vi pogum dajali za ta junaški čin, tega ne vem — Vaša sovasovalca, mežnar in vice-mežnar v privatni hiši (seveda, kjer je več lepih deklet), nič hudega slutečemu kmetu B. prerahljala kosti in strgala ušesa, ker je najbrže več slišal in videl, kot je pač kmetu treba. Če potem ni ravno preveč spoštljivo govoril o Vaši osebi, to mu boste že pač morali oprostiti. Resnica pa je, kar ste zadnjič pridigali o nekih možeh, namreč, da bi si ne mogli o njih pred dvema letoma misliti, da se bodo toliko predruščili. A, če so se, to je vse Vaša zasluga in nikogar drugega.

Le jedno še, g. Vojteh Hybášek, ne izzivajte dopisnika in ne priobčujate na ta način v »Slovenca« svojega imena, ker on bi bil potem prisiljen še vse kaj bolj pikantne poročati o tem lepem kaplanu. Tudi maše za »obrekovalca Marijine družbe« ni treba oznanjevati in brati, kajti, če se bode dopisniku zdelo, da je potrebno, da se bere zanj sv. maša, naročil si jo bode gotovo drugje in pri drugačnem duhovniku.

### Obč. volitve v Novem mestu.

Iz Novega mesta, 18. sept.

V soboto, 20. septembra t. l., bo pri nas volitev novega občinskega odbora. Volilci, vzeti iz vseh treh razredov in pripadajoči napredni stranki, so sklenili priporočati za volitev sledeče kandidate:

#### I. razred:

Gg.: Ignac Fajdiga, Ludovik Golia, dr. Albin Poznik, dr. Jakob Schegula, Otmar Skale, Teodor Vidic.

#### Namestniki:

Gg.: Vajkard Gandini, Albin Smola, dr. Vladimir Žitek.

generala napihnjenege liki brento; niti ne pogleda me.

Kaj počenjate tu v moji hiši? začne. »Kako to mislite?« vprašam. »Ako mislite nastop z Nikitišno, zavzel sem se le za vas, gospod general.« — »To vas nič ne brigar, reče.« Vi se nimate vtikati v tuje rodbinske razmere...

»Razumeš li?« Rodbinske razmere! Potem me je začel obdelavati in zmerjati... Z menoj je bilo skoraj pri koncu... Govoril je in govoril, renčal in mrmral, zmerjal, psoval; naenkrat pa se je začel brez vidnega povoda smejati... »Ali, povejte mi, dragi prijatelj, kako ste se le predrznili, odkod ste si vzeli poguma? Toda, upam, prijatelj, da bo vse to ostalo med nama... Vašo silovitost popolnoma umevam, toda sami boste uvideli, da vam nikakor ni mogoče dalje ostati v moji hiši...« Tu imaš, prijatelj, tajni svetnik, ima beli orlov red, ne pozna nobenega višjega nad seboj in se boji ženske... Da, prijatelj, te imajo privilegije... No, odkrij se, generala nesejo. Koliko redov, le pogledajte! No, kaj sem rekel? Ženske so pustili iti naprej. Kaj razumejo te o redovih? Godba je zavrnila...

#### II. razred:

Gg.: Adolf Gustin sen., Anton Hočevnar jun., Adolf Pauser jun., Leopold Kopač, pl. Simon Sladovič, Vincenc Umek.

#### Namastniki:

Gg.: Ludovik Ferlič, Janez Moranc, Alojz Windischer.

#### III. razred:

Gg.: Maks Bruner, Janez Ferlič, Josip Mogolič, Mihalj Mrmar, Franc Perko, Karl Rosman.

#### Namestniki:

Gg.: Karl Barborič, Simon Bergant, Antim Müller.

Ti kandidatje so nam porok, da ne bodo dopuščali, da bi se novo gimnazijsko poslopje gradilo v Kandiji na Suklje-tovi njivi, ali kje drugod v Kandiji, da bi se našemu mestu požrl dohodek in posebno dohodek volilec III. razreda.

Klerikalci so za to, da se to poslopje v Kandiji zgradi. V »Slovenca« je novopečeni klerikalec Šuklje to stvar prav ostudno ošabno v korist svojega žepa razpravljaj. Novo mesto nima bodočnosti. Kandija jo ima. — »Pest — Ofen« je dejal.

Na »Slovenca« prisegajo ljudje, katere imenujemo pozneje. — Koliko stanovnikov Novega mesta živi od tega, da je, gimnazija v mestu!

To pa klerikalcem, ki par volilcev za seboj vlačijo, ki kaj profita od njih pričakujejo, ni vse nič in začeli so se gibati. Zbirajo se in govorijo, da morajo vsi trije volilni razredi njihovi biti. Komaj so se zganili, že vpijejo, da imajo 160 volilcev v III. razredu. V tem se odlikuje posebno neki Davorin Frančič, ki v Črnomlju ni mogel priti kot klobučar na zeleno, tukaj pa še manj, in Valentin Appe, pečar v Kandiji. Ta se že teden dni po mestu poti, da bi kaj volilcev pridobil. — Kaj je temu Kandijotu toliko na skrbi obč. odbor našega mesta? Appe ima le koristi od našega mesta, ker v njem dosti pečij speča, mestnih doklad pa ne plača ne vinarja.

Orbt, rokodelstvo, to jim je na jeziku in »beamtarij« nimajo nič govoriti. Vse tako, kakor so brale v »Slovenca« uboge butice. Tako nastopajo v našem mestu, ko morajo meščani Bogu biti zahvalni, da jim je uradnike dal in gimnazijo, ker vsi obrtniki imajo največje koristi od tega. — Kaj bi bilo Novo mesto brez toliko uradništva in gimnazije? Uboga vas! Ti ljudje ne vedo, da zamore obrtnik — rokodelce le živeti, če je kaj zaslужka v mestu samem, ker kmet zdaj ravno tem obrtnikom ne more dosti koristi dati.

Do zdaj je bila večina mestnih odbornikov iz obrtnih krogov voljena. V novega pridejo skoraj isti in zopet 14 obrtnikov in le 4 uradniki. Za koga drugega, kakor za obrtnika-meščana, so-li ti obrtniki dozdej skrbeli?

Hranilnico hočete nemara v roke dobiti, klerikalci, da bi jo izrabljali! Prav radi verjamemo! A to ne gre, ker moramo mi meščani za njo jamčiti. Frančič — pa za koliko, Appe za koliko in še Kandijot?!

Udarimo se, bomo videli, če pridete do tega, da dobiti klerikalci našo hranilnico v roke in pomagata oropati naše mesto gimnazije!

Naravnost brezvestni bi morali biti mi drugi ko bi takim ljudem prepustili občinski odbor.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. septembra.

— **Osebnosti.** Ravnatelj II. mestne deške ljudske šole v Ljubljani g. Fran Raktelj je povodom svojega umirovljenja dobil zlati zaslužni križec.

— **Najnovejše katoličanstvo.** Menda je le nekaj resnice v tem, da današnja katoliška vera ni več ista, ki smo se je učili pred 30 leti. Vsaj iz duhovniških listov je to posneti. Tako se nahaja v zadnji številki »Slovenskega učitelja«, ki ga za Slomškarje pišejo in plačujejo klerikalci, velepoučna razprava »Marijino češčenje izvrstno vzgojno sredstvo«. Za ljudi, katerim se mehčajo možgani, je ta »razprava« posebno primerna. Razprava kulminira v izreku: »Marijino češčenje je naš narodni ponos. A bolj ko to nas je presenetilo nekaj drugega. »Slovenski učitelj« piše: »Marijino češčenje je bistven del katoliške vere. Sveti križ je sicer znak naše svete vere, a ta mi ne zadostuje, časte ga tudi krivoverci. Rožni venec, sploh češčenje Matere božje, mi je šele popoln dokaz katoliške vere.« To je jako zanimivo pripoznanje, zlasti ker se iz njega poudarja, da sta Bog-stvarnik in Izveličar postala popolnoma postranski osebi! Vzpričo tega bi se seveda ne bilo čuditi, če se sčasoma v »Slovenskem učitelju« uvede tudi češčenje car. Šu-



sterišča. Nikari misliti, da je to slaba šala. Ko je dr. Šusteršič rekel, da govori iz njega sv. Duh, so se ljudje smejali, a sedaj nam je »Slovenec« pojasnil, da dr. Šusteršič takrat le ni preveč pretiraval. »Slovenec« je v torkovi številki pisal: »Soča« prinaša v članku »tabor na kardinalovem grobu« pamflet najustudnejše vrste zoper g. dr. Šusteršiča, Sv. Goro in sploh vse, kar je krščanstva. Tu se dr. Šusteršič izrečno postavljaj vsaj v isto vrsto kakor Sv. Gora in proglašaj kot nekaj del krščanstva. Sv. Gora je božja pot, je svetišče, — Šusteršič je torej vsaj ravno tako svet. Ako tako piše škofov list, potem je dr. Šusteršič seveda bil opravičen trditi, da govori iz njega sv. Duh. Kaj, ko bi šenklaški gospodje mesto z lursko vodo začeli kupčijo z žlindro? Četudi je le 16% dela večje čudeže, kakor lurska voda, a bi bila pravi simbol svetega Šusteršiča.

— **Stoletnica Vegove smrti.** Včeraj je bilo 100 let, kar je v Nussdorfu pri Dunaju bil umorjen slavni naš rojak, znameniti matematik Jurij Vega. Kakor znano, je bil Vega sin kmetijskih starišev iz Zagorice v moravski fari.

— **Poročil** se je danes trgovski potnik gospod Josip Platner z gospico Cilko Skušek v Metliki. Čestitamo!

— **Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja.** Z začetkom novega šolskega leta je v kuhinjskih prostorih nastalo zopet staro življenje. Tudi letos je dijaška miza jako številno zasedena. Obednica je popolnoma prenovljena. Predstojništvo je namreč počitnice porabilo, da je dalo vse popraviti in primerno renovirati. Prostorji napravljajo sedaj jako prijazen utis. Ravnateljstvo kranjske hranilnice je za te poplave velikodušno dovolilo znaten prispevek, a za popravljala dela sta si pridobila znatnih zaslug tovarnar g. Adolf Hauptmann in tesarski mojster g. Jos. Lehner.

— **Iz Kranja** se nam poroča: Na poziv »Narodne čitalnice« so priredila tukajšnja društva »gasilno društvo«, »gorenjski Sokol« »slovensko bralno društvo« in čitalnica, L. čelu z godbo gasilnega društva, novoimenovanemu c. kr. okrajnemu glavarju Alfonzu Pircu podoknico, kateri je prisostvovalo nebroj kranjskega meščanstva. Čitalniški pevski zbor je z znano preciznostjo zapel dva zbora. Med serenado je cesarski svetnik, župan Karol Šavnik, z načelniki vseh društev v imenu meščanstva in društev čestital glavarju k imenovanju, na kar se je glavar ginjen zahvaljeval za prisrčno ovacijo, zatrjujoč, da bo vsikdar z vnebo deloval za napredek in razvoj mesta Kranja. Med burnimi »živio« in »Na zdar« klici so potem društva z godbo odkorakala v Mayerjevo restavracijo, kjer se je razvila živahna zabava.

— **Misterijozna smrt.** Piše se nam iz Beljaka: V noči med 15. in 16. septembrom smo našli okoli pete ure zjutraj skladiščnega paznika c. kr. drž. železnice Hermana Gailbergerja, službojočega na južnem kolodvoru pri namestništvu c. kr. državne železnice, mrtvega za ograjo, ki gradi kolodvor med kurilnico in takozvanim »Brandhofom«, ki je hiša, ležeča takoj za kolodvorom, kjer stanujejo večinoma uslužbenci državne in južne železnice. Gailberger je imel nočno službo. Ob 12. uri ponoči je bil še čil in zdrav na kolodvoru, okoli 2. ure po polnoči smo ga pogrešili. Poslali smo seveda več delavcev, ki so ga do 5. ure zjutraj zaman iskali po kolodvoru in v okolici. Poslali smo tudi na njegovo stanovanje najprvo nekega služabnika, okoli 4. ure pa še pisarja Baumgartnerja, ki poleg Gailbergerjevih stanuje. Zadnji je skočil čez poprej imenovano, dva metra visoko leseno ograjo, kjer je bilo zabitih za oprijemanje nekaj močnih žebeljev. Tudi ta ga ni našel, niti doma, ne kje na poti proti domu. Žena umrlega mu je tudi zatrjevala, da ga to noč sploh ni bilo doma. Ob peti uri so ga pa našli mrtvega ležati v cestnem jarku paralelno tik ograje in sicer na ravno istem mestu, kjer je prej imenovani pisar lezel čez ograjo. Umrli je ležal vzrak, dotikajoč se ograje, z eno roko v žepu, kar je bila sploh že od nekdaj njegova navada. Na licu je imel krvave lise. Žena umrlega, ki ga je tudi pomagala iskati, je izjavila, da ga večkrat

v grlu rado davi in silila, naj gredo iskajoči proti Dravi k mostu, češ, morda ga tam kje najdejo in da je lahko, da bi si bil sam kaj naredil. Namestniku drž. železnice na tukajšnjem kolodvoru je pa zjutraj pripoznala, da je bil umrl po polnoči res doma in da je hotel imeti kaj jesti. — Pravijo, da Gailberger ni imel navade, laziti čez imenovano ograjo, tudi bi bilo čudno, če bi bil padel čez tako visoko ograjo, da bi bil med plezanjem držal roko v žepu. Če ga je pa srčna hiba zadela, kako naj je dobil na licu rano? Mimogrede naj omenimo le to, da je med umrlim in njegovo ženo prišlo večkrat do velikega prepira, da bi bilo prišlo že dvakrat kmalu do ločitve, da sploh njuno zakonsko življenje ni bilo srečno. Obveščena je bila takoj policija, železniški zdravnik in sodnija. Železniški zdravnik je konstatiral smrt s pristavkom, da je skoro gotovo smrt povzročila srčna hiba, da naj se pa obvesti komisija. Do desete ure dopoldne je mrlič ležal brez varstva, ob deseti uri je pa sodnija odredila, ne da bi ga bila pregledala, naj se prenese na svoje stanovanje. Na zahtevanje brata umrlega se je truplo 17. septembra preneslo v mrtvašnico, kjer se je vršila obdukcijska. Konstatirali so — srčno hibo in danes zvečer ob 6. uri je bil pogreb. Glas ljudstva pa pravi: Ceterum autem censeo, da je ta slučaj precej misteriozen.

— **Premeteno goljufico** je te dni sodilo porotno sodišče v Trstu. Marija Drobnič iz Smlednice je za neko gospo Bevilacqua posredovala posojila. Nekaj časa je delala pošteno, potem pa je s ponarejenimi dolžnimi pismi od omenjene gospe izvalila nad 15.000 K. Ko je bilo treba napraviti obračun, je pobegnila v Rovinj, a zasledili so jo kmalu in sedaj ji je porotno sodišče prisodilo štiri leta težke ječe.

— **Mejnarodna panorama.** Kranjsko je nam sicer več ali manj znano, ali to nas ravno mika v panoramo, da primerimo slike v panorami s prirodnimi slikami dotičnih krajev. Izvrstno je pogojeno zlasti Gorenjsko. Zraven pa je omislilo ravnateljstvo panorame prav čudovito novost za II. sezono: ameriške muteskope. To so pravcati topi, pet jih je po vrsti. Z desnice vrtiš manjšno kljuko, z očmi gledaš notri v top, in ondi se ti prikazuje prav živahno življenje. V prvem topu je ženski dvoboj. Dvobojevalki se srdito pogledata, slečeta zgornjo obleko, z bodalom v roki merita druga drugo, prične borba, ki se odigrava pred našimi očmi, dokler ena ne pade na tla. Vse, kakor bi se vršilo v istini, kakor bi bilo živo. Res, izborna novost in menim, da bodo muteskopi privlačna moč za panoramo.

— **Preprečena nesreča na dolenjskem kolodvoru.** Prejeli smo naslednji dopis: »V poročilu o preprečeni nesreči na dolenjskem kolodvoru v št. 206 z dne 9. t. m. je pisano, da je poštni oficijal g. Svetek mene opozoril na pretečo nevarnost, vsled česar sem vlak ustavil. Mogoče je g. Svetek opozoril voznika električne železnice, jaz ga nisem ne videl ne slišal, pač pa sem sam zapazil, da sezmofor ni razsvetljen in postavljen na »uvoz zabranjen«, vsled česar sem vlak ustavil.« — Ign. Jurjec, strojevodja državne železnice.

— **Prekanjena ženska.** Nekemu ljubljanskemu krojaču je v začetku leta umrla žena in mu zapustila več otrok. Dekla Micka, ki je pri njem služila, je začela naenkrat misliti na zakon in se je prilizovala krojaču, ta pa ni veliko maral za Micko, in da bi imel mir pred njo, jo je odslovil iz službe. Toda Micka ni odje-njala. Pisala je krojaču, da ne ve, kaj je storil, da je njo dal stran, ki je bila kakor mati otrokom in ki ima tudi dovolj prihranjenega denarja, s katerim bi bila lahko njegovo krojaško obrt malo povzdignila. To slednje je ganilo krojača in vzel je Micko nazaj v službo. Micka se je sedaj krojaču od dne do dne bolj dopadla in priljubila tako, da sta se enkrat le zmenila, da se bosta vzela. In res tako se je tudi zgodilo. Micka in krojač sta postala par. Po poroki pa je hotel krojač, da mu pokaže denar, ki si ga je res prihranila. Žena Micka je to obljubila storiti in predvčerajšnjim je bil tisti dan, ko bi bil moral dobiti krojač Mickine stotake pred oči. Micka se je praznično oblekla in rekla

možu, da gre sedaj v hranilnico po denar, on pa naj le poskrbi za dobro kosilo. Okoli popoldne pa pride Micka vsa objokana domov in med jokom pripoveduje možu grozno nesrečo, katera se jej je pripetila. Na potu domov je pri branjevkah ali pa pri mesarjih v šolskem drevoredu izgubila ves denar, 680 K. Iskala ga je in povpraševala ljudi, če je kdo našel njeno črno »veliko« denarnico, pa nič. Izgubo denarja je naznanila tudi na policiji. Ta vest je vplivala kakor bomba na ubogega krojača. Bil je ves pobit in potr, da, še celo njegovi pomočniki so imeli sočutje z njim in so ga pomilovali. Kaj je hotel, denarja ni bilo, ostala pa mu je zato Micka. Popoldne je šlo vse iskat denar, kar je bilo pri krojaču živega. Mož sam se je pehal po mestu. In ko je tako hodil po ulicah in premišljeval, vrinila se mu je tudi misel, kaj pa, ko bi me bila žena »nafarbal« in da še ona sploh ni imela denarja, saj je on pred poroko ni vprašal za denar in tudi pokazala mu ga ni. Te misli se krojač ni mogel znebiti in včeraj je preletal vse hranilnice in posojilnice ljubljanske in povpraševal, če je bilo dan popred kje vzdignjenih 680 K. Nikjer. Prišedši domov, je poklical Micko predse in jo pozval na dogovor. Micka je skesano priznala, da ni imela nikjer denarja in da je moža le preslepila iz prevelike ljubezni do njega. Mož pa v tem hipu ni čutil ljubezni, prijel je precej trdo Micko in jo pahnul skozi vrata. Amen!

— **Postopač v ženski srajci.** Na Marijinem trgu je včeraj popoldne bil prijet neki Oton Veiszkopp iz Amsterdam, ki je dejal policaju, ko ga je izpraševal, da je že po poklicu postopač in da nima nobene pristojnosti. Policaj ga je odgnal seboj na rotovž, kjer so ga preiskali in našli, da ima na sebi dve srajci, jedno moško in jedno prav dolgo žensko srajco. V žepih še skoraj novega površnika tvrdke »Max Starkel, Marburg a. d. D.« je imel več rut zaznamovanih z različnimi črkami vozni list drugoga razreda za vožnjo nazaj iz Ljubljane v Celje, potni list na ime Janko Vrbaniča iz Banije v okraju Karlovac, delavske bukvice na ime Oton Veiszkopp in železnično karto Evrope. Policija je postopača po poklicu pridržala v zaporu, ker je maenja, da je dobila nevarnega mednarodnega tatu v pest.

— **Vinski tat.** Danes ponoči ob pol 3. uri zasačil je policijski stražnik v Komenskega ulicah natakarka Pavla D., ko se je ravno hotel splaziti čez ograjo, držeč v rokah tri steklenice. Ko ga je policijski stražnik vprašal, odkod ima vino, je dejal, da je njegovo, kar pa seveda ni bilo res. Pavelček je moral nesti steklenice z vinom na magistrat, kjer se je dognalo, da so steklenice z vinom ukradene Hafnerjevi natakarki Angeli Hočevarjevi.

— **Konj splašil** se je včeraj zvečer ob pol 8. uri na križpotu Zvezdarskih ulic in Žabjeka zasebnici Mariji Berglezovi iz Kladeznih ulic št. 5. Konj je dirjal po Zvezdarskih in Trubarjevih ulicah, kjer je podrl na tla delavko Rezo Tekavčev.

— **Na tla sunil** je včeraj zvečer na Starem trgu neki pijanec 60 let staro zasebnico Ano Strukeljevo. Ženo so z rešilnim vozom prepeljali na njeno stanovanje.

— **Nezgoda pijanca.** Ignac Suhenek, ključarski pomočnik pri Bremcu v Cegnarjevih ulicah, je v pijanosti padel na dvorišču in se na glavi tako poškodoval, da je moral iti v bolnico si zdravja iskat.

— **Nezgoda.** Ivan Žun, paznik v Kranju, doma v Vodica, je šel v petek zvečer spat na hlev. Na stopnicah mu je spodrsnilo in je padel na kup drogov ter se na obeh nogah tako poškodoval, da so ga prepeljali v bolnico.

— **S strehe padel** je včeraj na Viču delavec Anton Primc. Poškodoval si je obe nogi. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Strela je ubila** V Zg. Vremu na Notranjskem 16letnega Ant. Magajmeta in sicer na paši.

• **Najnovejše novice.** Cigani so napadli žandarmerijsko patruljo v Felső-Lakany pri Sopronu. Orožniki so streljali ter ustrelili štiri cigane, trinajst pa jih težko ranili. — Sebe in svojo nevesto je ustrelil računski častnik v Lvovu Lambert Senft, ker se nista mogla poročiti. — Deset

oseb je zgorelo pri velikem požaru v Beeringenu pri Aachenu. — Banka v konkuru. Bankir A. Grossman v Hamburgu se je v pondeljek v ustrelil. Sedaj se je razglasil nad podjetjem konkurz, ker manjka 700.000 mark zaupnega denarja. — Upor kaznjencev. V kaznilnici v Lvovu so se uprli kaznjenci, ker je bil eden tovarišev disciplinarno kaznovan. Nad 100 kaznjencev je vse pobilo in zdrobilo v delavnici ter so že razbijali ključavnice in mreže na oknih, ko je prihitelo vojaštvo. Baje se je tudi streljalo. — Sarah Bernhard pride s cesarjevim dovoljenjem gostovat na berolinsko dvorno gledališče. — 17letno deklico je odvedel v Tobelbadu pri Gradcu penzionirani mornarski kapitan Nedritzer. Izročili so ga celjskemu okrožnemu sodišču. — Zaradi grdega obraza ni smel v Ameriko čevljar K. Koermand. Izseljevalna komisija v Ellis Island mu ni pustila stopiti na ameriška tla, češ, da s takim obrazom sploh ne bi dobil dela v Ameriki.

• **Plemske naslove je prodajal** neki Müller, ki pride te dni pred praške porotnike. Delal je plemiške diplome mojstrsko in ponarejal cesarske podpise. Prodal je okoli 100 takih diplom. Seveda se je tudi sam poplemil in si nadel naslov »pl. Mildenburgski«. Obravnava bo trajala 14 dni.

• **Onečaščenje cerkve.** V Hamburgu so ponoči 15. t. m. vdrli neznani lopovi v cerkev Sv. Petra, pokradli vse, razbili okna in oblatili oltarje in krstni kamen.

## Društva.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** priredi dne 12. vinotoka t. l. v »Narodnem domu« vinskogratave. Vse zabavne točke proizvajale se bodo izključno po naših narodnih običajih. Zanimiv vsposed priobči se pozneje.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi v nedeljo, dne 21. septembra t. l. na vrtu »Narodnega doma« v Mariboru vrtno veselico. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

## Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 18. septembra. Kranjski deželni predsednik baron Hein odpotuje danes v Ljubljano. Glede deželnega zbora kranjskega tudi to pot ni bilo nič odločeno, a vlada misli, da bo pred novim letom vendar še mogoče vsaj kratko zasedanje. Tudi dr. Šusteršič straši po Dunaju.

Dunaj 18. septembra. »N. Fr. Pr.« prijavlja danes iz Prage datiran, a na Dunaju skovan dopis, v katerem nasvetuje ustanovitev češko-nemškega koalicijskega ministrstva. Čehi bi naj dobili nekaj portfeljev, a ostali naj bi brez meritornega vpliva. Iz Prage se poroča, da odklanjajo »Nár. Listy« z vso odločnostjo to ponudbo.

Dunaj 18. septembra. Češki narodnjaki in češki socialni-demokratje na Dunaju pripravljajo na stotine rekurzov proti odločbi nižjeavstrijskega deželnega šolskega sveta, s katero se je a limine odbila zahteva glede čeških javnih ljudskih šol na Dunaju. Ako naučno ministrstvo tem rekurzom ne ugodí, pojde pritožba na upravno sodišče. Čehi in socialni demokratje prirede v kratkem na Dunaju tudi več ljudskih shodov, na katerih bodo zahtevali čeških šol.

Dunaj 18. septembra. Na 20 let težke ječe obsojeni morilec Julij Radecky je nocoj poskusil pobegniti iz kaznilnice v Steinu. Stražnik ga je zapazil, ko je plezal po strelvodu. Stražnik je ustrelil in Radecky je padel mrtev s strelvoda.

Opatija 18. septembra. Srbski ministrski predsednik dr. Vučić, ki je prišel pred nekaj dnevi sem na dopust, je dobil telegrafični poziv, da se takoj vrne v Beligrad in je sinoči odpotoval. Zaradi tega se dopisniku »Slovenskega Naroda« že obljubljeni razgovor ni mogel vršiti.

Monakovo 18. septembra. Ker je skoro v vseh bavarskih občinah cena mesa prav znatno poskočila, hoče vlada pod gotovimi pogoji odpreti mejo za uvoz živine iz Avstrije.

Berolin 18. septembra. Potovanje burskih generalov po Nemčiji je vladi kaj neugodno. Boji se namreč demonstracij, ki bi zamogle neugodno vplivati na razmerje med Nemčijo in Anglesko. Generali pridejo jutri na nemška tla.



## Borzna poročila.

**Dunajska borza**  
dne 17. septembra 1902.

|                                     |        |
|-------------------------------------|--------|
| Skupni državni dolg v notah         | 101.15 |
| Skupni državni dolg v srebru        | 101.05 |
| Avstrijska zlatna renta             | 121.15 |
| Avstrijska krona renta 4%           | 100.35 |
| Ogrska zlatna renta 4%              | 120.30 |
| Ogrska krona renta 4%               | 98.15  |
| Avstro-ogrski bančni delnice        | 1592.— |
| Kreditne delnice                    | 865.—  |
| London vista                        | 239.55 |
| Nemški državni bankovci za 100 mark | 117.—  |
| 90 mark                             | 23.41  |
| 90 frankov                          | 19.07  |
| Italijanski bankovci                | 94.70  |
| C. kr. cekini                       | 11.29  |

**Žitne cene v Budimpešti**  
dne 18. septembra 1902.

| Termin.            | za 50 kg | K    |
|--------------------|----------|------|
| Pšenica za oktober | 50       | 6.86 |
| " " april 1903     | 50       | 7.13 |
| Rž " oktober       | 50       | 6.08 |
| Koruzza " maj 1903 | 50       | 5.46 |
| Oves " oktober     | 50       | 5.56 |

**Efektiv.**

Mirno, nespremenjeno.

## Umrli so v Ljubljani:

V hiralnici:

Dne 15. septembra: Florjan Hribar, gostjač, 82 let, otrpnjenje srca.

## Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 800-2 m. Srednji zračni tlak 756-0 mm.

| Sept. | Čas opa-<br>zovanja | Stanje<br>baro-<br>metra<br>v mm. | Tempera-<br>tura<br>v °C | Vetrovi    | Nebo    | Podavna<br>v mm. |
|-------|---------------------|-----------------------------------|--------------------------|------------|---------|------------------|
| 17.   | 9. zvečer           | 735.8                             | 12.6                     | sl. jug    | jasno   |                  |
| 18.   | 7. zjutraj          | 737.6                             | 12.1                     | sl. jug    | dež     |                  |
|       | 2. popol.           | 739.4                             | 19.8                     | sl. vjvzh. | oblačno | 5.3 mm.          |

Srednja včerajšnja temperatura 14.5°, nor-  
male: 14.6°

## Učenec

se sprejme takoj (2268-1)

v kavarno „Egia“ v Ljubljani.

Gospodu lekarničarju

**GABRIJELU PICCOLI**

v Ljubljani.

Vaše železnato  
vino sem s prav  
dobrim uspehom vpo-  
rabljaj pri neki gospi,  
ki je dolgo trpela na  
živcih. — Prosim Vas  
torej, da mi določite  
še šest steklenic zgo-  
raj navedenega vina.

Dr. L. Fürber

c. kr. štabni zdravnik.

V Gorici, 6. ju-  
nija 1901. 4 (1507-6)

**Sprejme se**

## mlad trgovski pomočnik

dober prodajalec, zmožen slovenščine in  
nemščine v govoru in pisavi.

Nadalje sprejemem tudi (2194-4)

## krepkega dečka za učenca

14-15 let starega, z dobrimi spričevali,  
v svojo trgovino mešanega blaga.

T. Mlekuž, Staritrq pri Rakeku.

Cos. kr. avstrijske državne železnice.

## Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

**Odhod iz Ljubljane j. z. kol. Proga čez**  
**Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,  
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,  
Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-  
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten.  
Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-  
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,  
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez  
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Mari-  
jine varo, Heb, Francove varo, Karlove varo, Prago,  
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m  
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-  
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m  
popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel,  
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selz-  
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Ino-  
most, Bregenz, Curia, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling  
v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine varo, Heb,  
Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipsko, na Dunaj  
čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 6. uri  
21 m popoludne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči  
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mo-  
nakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II.  
razreda). — **Proga v Novomesto in v Kočevje.**  
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto-  
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne  
istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Ko-  
čevje. — **Prihod v Ljubljano j. z. kol. Proga**  
**iz Trbiža.** Ob 8. uri 25 m jutraj osonni vlak z  
Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljub-  
ljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomost, Fran-  
zensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,  
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak  
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoludne osonni vlak  
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,  
Heba, Marijnih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda,  
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curia, Bregence, Ino-  
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Ce-  
lovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m po-  
poludne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthal,  
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,  
Pontabla, Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38  
m zvečer iz Podnart-Kropo. — Ob 8. uri 51 m  
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prago,  
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijnih  
varov, Plznja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka,  
Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta, **Proga**  
**iz Novega mesta in v Kočevje.** Osonni vlaki:  
Ob 8. uri in 44 m jutraj, iz Novega mesta in Ko-  
čevja, ob 3. uri 32 m popoludne iz Straže Toplic,  
Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 30 m zvečer,  
istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kani-  
nik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri  
5 m popoludne, ob 3. uri 50 m in ob 10. uri 30 m  
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.  
— **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kani-  
nika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri  
6 m popoludne, ob 6. uri 10 m in ob 8. uri 55 m  
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.  
— Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljub-  
ljani za 2 minute spredi. (1517)

## Kupim kolo

boljšega sistema, dobro ohranjeno, proti  
takoišnjemu plačilu.

Ponudbe z natančnim opisom sistema  
ter zadnje cene pod šifro „A. M.“  
poste restante Ljubljana. (2269)

## VSAK PETEK IN POSTNI DAN

SE DOBE RAZNOVRSTNE

≡ SVEŽE ≡

## MORSKE RIBE

— V —

TRGOVINI Z DELIKATESAMI  
**ANT. STACUL**  
V LJUBLJANI. (2267-1)

## Mejnarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetniška razstava.

Odlikovana na vseh svetovnih razstavah.

Vsak teden druge dežele.

Razstavljeno samo do sobote,  
20. septembra:

## Slikovita Kranjska.

Novost so ameriški

## mutoskopi.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah  
in praznikih, od 9. ure zjutraj do  
9. ure zvečer. (2266)

Za vodstvo svoje

## generalne agenture

v Ljubljani išče veliko tuzemsko za-  
varovalno društvo za življenje v akvi-  
ziciji in organizaciji zvedenega in  
izpricanega strokovnjaka.

Društvo je zelo delujoče in  
tekmujoče. Služba je dobro plačana  
in trajna. Natančne ponudbe z nave-  
denjem dosedanjega opravila pod „T.  
8013“ na Haasenstein & Vogler,  
Dunaj I. (2236-2)

Za molččnost se strogo jamči.

## Pleskarski pomočniki

se sprejmejo takoj pri tvrdki

**Brata Eberl** (2252-2)

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

## Godba.

Poučuje se na (2232-2)

## violino in kontrabas.

Vpraša se pri Karolu Bitschu, Ko-  
menskega ulice št. 36, Ljubljana.

## Dve prodajalki

vešči poslu v večji trgovini z mešanim  
blagom in železnino na deželi, se sprej-  
meta takoj.

Ponudbe pod „spretna prodajalka“  
na upravnishvo »Slov. Naroda«. (2246-2)

## Ključarske vajence

sprejemem proti plačilu.

**J. Pust,** ključar

Pristavske ulice šte. 8

(stari parni mlin). (2226-2)

## Trgovskega pomočnika

ki je dober prodajalec, in

**učenca**

sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom.

(2228-3)

**M. Menič,**

Št. Jernej, Dolenjsko.

— Vničujte —

## muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in  
kužnih tvarin. (415-177)

Najboljše sredstvo je ameriški

## Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

## Izkopavanje jarkov

za vodovodne cevi pri Logatcu se  
izroči pogodnikom (akordantom).  
Prosilci za to delo naj se zglasé pri

**Ant. Kunz-u** (41)

tovarnarju za vodovode v Moravskih Gra-  
nicah (Mährisch-Weisskirchen), Moravsko.

**Josip Platner**

trgovski potnik

**Cilka Platner** rojena **Skušek**

poročena.

(2270)

Ljubljana

Metlika

dne 18. septembra 1902.

## Učne knjige

za vse šole

v najnovejših odobrenih izdajah kakor tudi

vse druge šolske

potrebščine

priporoča

**L. Schwentner**

knjigotržec v Ljubljani

Dvorski trg šte. 3.

(2195-6)

Knjigarna

**Kleinmayr & Bamberg**

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

(2206-6)

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in v vnanjih učnih zavodih uvedenih

**šolskih knjig**

v najnovejših izdajah, broširanih in v močnem vezu po najnižjih cenah.

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastonj.